

Priaznivý výhľad pre ekonomiku závisí od zvládnutia očkovania

1. Čo znamená potvrdenie priaznivého výhľadu pre našu ekonomiku?

- Nadalej očakávame, že slovenská ekonomika dosiahne predkrízové úrovne koncom tohto roka.
- Následne by mala pokračovať v rýchlom raste a v roku 2023 by dokonca mohla dosiahnuť úroveň, blízko ktorej by sa približne nachádzala, ak by žiadna pandémia nebola.
- Tempo zotavenia je silné aj vďaka adresnej pomoci vlád a centrálnych bánk.
- Vďaka podporným opatreniam sa na Slovensku aj v zahraničí darí udržiavať podniky „pri živote“ a zachovávať pracovné miesta. To je to najdôležitejšie, aby sme sa mohli všetci vrátiť do nového pokrízového normálu s čo najmenšími trvalými stratami.

2. Prečo teda znižujeme odhadovaný tohtoročný rast ekonomiky?

- Minulý rok bol ešte o čosi lepší, ako sme mali doteraz údaje. Štatistický úrad sa opätovne pozrel na minuloročné dáta a trochu zlepšil oficiálne údaje za celú ekonomiku.
- Popritom sa v prvom štvrtroku ekonomike darilo o čosi lepšie, ako sme čakali, a to aj napriek prepadu príjmov a spotreby.
- Lepšia východisková pozícia následne znamená, že na dosiahnutie predkrízovej úrovne na konci roka ekonomike postačí aj o niečo pomalší rast.
- Áno, mohli by sme rásť o čosi vyšším tempom a ešte razantnejšie zvýšili životnú úroveň. V konečnom dôsledku na to sú aj predpoklady. Svetovému obchodu a veľkým globálnym ekonomikám sa darí.
- No sú tu dve „ale“ a tie navádzajú na opatrnosť. Po prvé, nedostatok polovodičov a iných vstupov, ktorý spôsobuje výpadky výroby v slovenskom priemysle. Po druhé, vyšší rast cien v tomto roku trochu oslabí kúpyschopnosť obyvateľstva.

3. Prečo nadalej zdôrazňujeme dôležitosť úspešného zvládnutia očkovania?

- Dôležitým predpokladom pre pokračovanie oživenia je, že od jesene tohto roku už nebudú u nás a ani v zahraničí opatrenia, ktoré budú významnejšie obmedzovať prácu, výrobu či nakupovanie.
- Toto bude možné, len ak bude zaočkovaný dostatočne veľký počet obyvateľov Slovenska. V očkovaní síce v rámci EÚ začíname zaostávať, ale dosiahnuť cieľ je stále možné.
- Ak k tomu nedôjde a na jeseň príde ďalšia vlna pandémie, naše nemocnice budú opäť pod tlakom. Ekonomické dôsledky ďalšej vlny by nemuseli byť také vážne, ako v prípade prvej a druhej vlny. Ale návrat na predkrízovú životnú úroveň by trval dlhšie.
- Navyše by sme sa pravdepodobne museli naučiť existovať s tým, že by sa vírus z času na čas objavoval v rôznych kútoch krajiny. V lepšom prípade by sme museli prijímať opatrenia iba na miestnej úrovni. Prísnejšie opatrenia doliehajúce najmä na sektor služieb by ale mohli mať celoplošný dosah a trvalejší charakter. Takéto opatrenia by spôsobovali aj trvalé škody pre hospodárstvo.

4. Sú okrem očkovania ešte iné vplyvy, ktoré by mohli spôsobiť horší vývoj?

- Áno, vývoj dodávok pre náš priemysel je naďalej neistý. Isté spomalenie výkonnosti priemyslu a našich vývozov sme do predpovede na tento rok zapracovali. Výpadky však môžu trvať dlhšie a mať väčší vplyv. Rátame s tým, že väčšinu výpadkov naši výrobcovia dobehnú už tento rok, ale nemusí to tak byť.

5. Môže byť budúci vývoj aj lepší ako hlavná predpoveď?

- Áno, ľudia u nás aj v zahraničí majú dodatočné úspory z dôvodu, že nemohli míňať ako obvykle, lebo boli mnohé prevádzky zatvorené. Ak by ľudia vo väčšej miere začali z týchto úspor míňať, zotaveniu ekonomiky by to rozhodne pomohlo.
- V predpovedi síce rátame s rýchlym nábehom spotreby po otvorení prevádzok, aj s miernym dobiehaním zameškaného zo začiatku tohto roka, ale s väčšími nákupmi z úspor sme zatiaľ nepočítali.
- Priestor na prekvapenie týmto smerom je však obmedzený. Značná časť ľudí, ktorých sme sa pýtali v našom prieskume, totiž naznačila, že plánuje trvale držať viac peňazí na svojich účtoch pre prípady nečakanej straty príjmu.

6. Zamestnanosť sa má do konca roku 2022 vyvíjať horšie. Prečo?

- Prvé mesiace tohto roku boli prekvapivo zlé pokiaľ, ide o vývoj počtu zamestnaných. Za nemilým prekvapením do veľkej miery stojí prepúšťanie vo verejnom sektore, vrátane ukončenia aktívnych prác.

- Zotavujúca sa ekonomika bude generovať nové pracovné miesta. Rôzne signály z prieskumov a podľa počtu pracovných ponúk na internete sú už dnes veľmi priaznivé.
- Horšia východisková pozícia dnes ale znamená, že istý čas bude menej obsadených pracovných menej, ako sme v minulosti čakali.

7. Vo svete sa veľa hovorí o inflácii. Ako to vyzerá s rastom cien na Slovensku?

- Ceny z pohľadu spotrebiteľa budú aj na Slovensku rásť o čosi rýchlejšie, ak ich rast porovnáme s koncom minulého alebo začiatkom tohto roka.
- Miera inflácie by mala dosiahnuť vrchol začiatkom budúceho roka na úrovni okolo troch percent. Potom sa tempo rastu cien spomalí.
- Dôležité je, že pri pohľade do dlhšej histórie ide stále o mierne hodnoty rastu cien.
- Začiatkom tohto roka zdraželi najmä pohonné látky, nárastom cien prekvapili aj cigarety.
- Aktuálne začínajú viac zdražovať potraviny. Nedostatok niektorých poľnohospodárskych produktov na svetových trhoch tlačí ceny hore a tento vývoj by mal pokračovať ešte približne rok.
- Začiatkom budúceho roka ešte zdražia ceny regulovaných energií. Tie vždy zohľadňujú vývoj v cenách energií v predchádzajúcom roku. Začiatkom tohto roka preto napríklad zlacneli.
- Vývoj v cenách na svetových trhoch do veľkej miery súvisí s tým, ako nerovnomerne sa zotavujú rôzne kúty sveta z pandémie. Potrvá nejaký čas, kým pestovatelia a výrobcovia zareagujú na meniaci sa dopyt. Netreba zabúdať, že mnohé rozvojové a rozvíjajúce sa krajiny naďalej zápasia s ťažkým priebehom pandémie.
- V niektorých častiach ekonomiky, kde došlo kvôli opatreniam k výraznejším stratám na tržbách, môže byť prirodzená snaha na vyšší rast cien. Máme na mysli práve sektor služieb. Spomínané ušetrené finančné zdroje ľudí a určitý „hľad po slobode“ môže napomôcť k tomu, že budeme tolerovať aj vyššie ceny.

8. Odhadované čísla schodku verejných financií máme nižšie ako sú plány Ministerstva financií. Prečo?

- V našich prepočtoch vždy vychádzame z už schválených opatrení vlády. To, koľko asi budú stáť, si vyhodnocujeme sami. Preto je napríklad náš odhad schodku verejných financií na tento rok nižší ako oficiálny plán vlády.
- Okrem toho príjmy a výdavky rozpočtu odhadujeme podľa našej predpovede ekonomického vývoja. Tá je lepšia aj z pohľadu vývoja rozpočtu ako predpoveď Ministerstva financií platná v máji tohto roku.
- V každom prípade schválený upravený rozpočet a aj finančná pozícia štátu dáva priestor vláde, aby reagovala na prípadný nepriaznivý pandemický vývoj. Je dôležité pre oživenie ekonomiky, aby podpora zo strany štátu nebola ukončená predčasne.

9. Mala by vláda začať s rozpočtovými škrtmi už budúci rok?

- Nie je úlohou NBS dávať odporúčania vláde v tejto oblasti. NBS len hodnotí ekonomické podmienky, v ktorých pôsobí aj vláda.
- Podľa analýz NBS by už v roku 2022 mal súkromný sektor byť dostatočne silný a aktívny na to, aby vláda začala postupne obmedzovať svoj príspevok do chodu ekonomiky aj nad rámec zrušenia protipandemických opatrení.
- Ekonomiku navyše budú podporovať aj peniaze z fondov EÚ. Musíme dočerpať veľký objem zdrojov z končiaceho obdobia, aby nám neprepadli. Zároveň nové peniaze čakáme z Plánu obnovy.
- Je dôležité tiež myslieť aj na to, aby sme znižovali zraniteľnosť ekonomiky, ktorá vyplýva do budúcnosti z inak odôvodneného nárastu zadlženosti počas krízy.

10. Čo robí menová politika, aby podporila oživenie ekonomiky?

- Politika Európskej centrálnej banky (ECB) je naďalej zameraná na zachovanie priaznivých podmienok pre pôžičky štátov, firiem aj obyvateľov eurozóny.
- V záujme tohto bude aj v nasledujúcich mesiacoch pokračovať nákup vládnych dlhopisov v zrýchlenom tempe posledných mesiacov.
- Pokračuje tiež program výhodných úverov bankám. Tie tak získavajú prístup k lacným dlhodobým zdrojom, ak sa zaviazu udržať úverovanie firiem na istej úrovni.
- Zároveň platí usmernenie Rady guvernérov ECB, podľa ktorého nebudú zvyšovať základné úrokové sadzby, kým sa inflácia pevne neusadí na úrovni tesne pod 2

Ekonomický a menový vývoj

leto 2021 – otázky a odpovede

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTEM

percentami. Súčasné zrýchlenie rastu cien v eurozóne je považované z tohto hľadiska iba za dočasné.